



# Ved sortering... vælg sundhed!

**I gamle dage gik syge duer tabt. Det var fordi, vi ikke havde medicin. Senere fik vi medicin, og dermed kom der en masse problemer. Hvorfor? På grund af medicinering gennem en årrække er duerne blevet mindre robuste. Alt for mange har ikke villet indse, at medicin er til for at helbrede sygdomme. De har søgt tilflugt i medicin, når resultaterne blev dårlige, fordi de har troet, at sådan får mestrene deres gode resultater. De er helt forkert på den. Medicin gør ikke duerne bedre. Men hvad, der gør dem bedre, er en sortering baseret på resultater, naturlig sundhed og resistens mod sygdomme**

Når duerne ikke opnår gode resultater, behøver man ikke at søge længe efter årsagen. Der er to muligheder – enten er duerne ikke gode nok, eller også er de ikke i god kondition. Meget sjældent er det begge dele, for kvalitetsduer er i vore dage så udbredte, at det er svært at forestille sig, at nogen har duer af dårlig kvalitet. I Belgien og Holland opregnes resultaterne i forholdet 1:4. Det vil sige, at i en flyvning med 1000 duer er der 250 præmier. Når et slag sender 16 duer og får 4 præmier, er det et gennemsnitsresultat. Ikke godt, ikke dårligt! Hvis det vinder 8 præmier (50%), regnes det for at være rigtig godt. De virkelige mestre er dog ikke tilfredse med det. Og så har vi følgende situation: Når en mester deltager med 16 duer og vinder 8 præmier, er det ikke godt nok for ham. Når en ikke-mester sender 16 duer og får 8 præmier, er det blot – i hvert fald for ham! Men hvis

man sender 16 duer og ikke vinder en eneste præmie – ikke en gang en due i de første 25%? Det er faktisk en umulighed. Ingen har så dårlige duer – mangel på kvalitet kan ikke være årsagen.

Et sådant slag har problemer og bør søge dyrlæge. Duerne ikke blot skranter, de er syge.

## Sortering

Dårlig kvalitet eller dårligt helbred? Det er et stort dilemma for de mange, der ikke har succes i sporten. Med hensyn til kvalitet har jeg gang på gang skrevet, at ingen i denne verden kan med sikkerhed sige, om en due er god. Man kan ikke se det i øjet, og selv de bedste blodlinier er ingen garanti for en god due. På den anden side: At man ikke med sikkerhed kan sige, om en due er god betyder ikke at betyde, at man ikke kan sige, den er dårlig. Nogle duer har så dårlig en fjer kvalitet eller så elendig en kropsbygning, at de simpelthen ikke kan være gode. Hvis du er i stand til at sige, om en due er dårlig, så er det allerede noget. Ikke bare 'noget'. Jeg mener, det er nøglen til succes for mange brevduefolk. De ved, hvilke duer der skal kasseres. En rigtig sortering, hævder mange mestre, er 'min hemmelighed'. Alle kan begå fejl ved sortering af duer, men mestrene begår færre fejl end andre. Der er dog én ting, du ikke kan gøre forkert, nemlig når du lader naturlig sundhed være kriteriet for din sortering. Den, der frasorterer duer, som ikke er i god kondition 365 dage i året, tager sjældent fejl. Hvis vi siger, du har 40 duer, og 38 af dem er sunde, så er der ingen undskyldning for, at de to sidste er syge. Ud med dem! I hvert fald må du ikke begå den fejl at medicinere 38 sunde duer for at helbrede de to. Når to elever i en klasse har hovedpine, giver læreren jo heller ikke tabletter til hele klassen.

## 'Hemmeligheder'

I brevduesporten fører mange veje til succes. Men én ting har mestrene til fælles: Der er ingen skånsel for duer, der ikke kan bevare sundhedstilstanden men konstant må medicineres for at være i kondition. De, der overdriver medicinering, har måske nok duer, der ikke er syge, men som det vil være vanskeligt at få i super form. Deres sundhed er ikke naturlig men kunstig. Det er også noget, du må være opmærksom på ved blodfornyelse. Hold dig væk fra slag, hvor duerne ofte medicineres. Skaf dig hellere duer fra nogen, der ikke ved så meget om medicinering. Så får du stærkere duer med en naturlig resistens mod de virus og bakterier, de udsættes for uden for slaget - i kurven for eksempel. Mange tænker således: "Hvad skal jeg give duerne for at gøre dem sunde?" Det er en forkert tankegang. Spørgsmålet bør være: "Hvad skal jeg gøre for at få duer, der har en naturlig sundhed, et godt immunforsvar, og som ikke behøver konstant medicinering?" Svaret er sortering. Du skal være god mod duerne men samtidig streng - have 'en jernhånd i fløjlsandsker', som man siger. Og for resten kan du ikke begynde tidligt nok med sortering - faktisk allerede mens ungerne endnu er i ægget!

## Fejl

Ved sortering begås der ofte følgende fejl: Mange mener alt for tidligt, at en due er god. Den samme due, der for en mester er gennemsnits - og derfor ikke god nok - kan måske hos en ikke-mester blive brugt til avl. Andre har måske duer på avlsslaget, der slet ikke burde være der - 4-års duer, for eksempel, som aldrig har avlet en god unge. Den eneste grund til, at de stadig er i live, er afstamningen eller prisen, der blev betalt for dem. Det samme gælder for kapflyverne - en toårs bliver sjældent

Af  
Ad Schaerlaeckens

bedre med alderen. Derfor bør en toårs enten være en god due eller en død due. Det er grunden til, at mestrene flyver med så mange etårs duer.

## Unge duer

Meget er i dag anderledes, end det var for nogle tiår siden. Hvis du ser på resultatlisterne nutildags i Belgien eller Holland, vil du lægge mærke til, hvor unge vinderduerne er. I modsætning til tidligere er det i dag de etårs og toårs, der er på toppen. Det er kun på 2-dages flyvninger fra stationer som Pau og Barcelona, at ældre duer ses blandt vinderne.

## Tidlig fravæning

Det var førhen normalt, at mestrene fravænnede ungerne, når de var 4 uger gamle. I dag gør de det i 3-ugers alderen. Og det gør de af flere grunde. De skåner for det første de gamle duer. At pumpe mad i ungerne må være trættende, især for ældre duer. Fravæning i en yngre alder gør ungerne tammere. Meget få duer er bange af naturen. Det er ejeren, der er den skyldige. Han har ikke nogen god kontakt med duerne og behandler dem uforsigtigt. Med hænderne løftet lister han sig ind på dem, og pludseligt: "Haps" - jeg har dig! Hvordan kan der på den måde opstå et fortroligt forhold mellem duerne og deres ejer? Hvordan kan man forvente, at disse duer går hurtigt ind ved hjemkomsten, når de ser deres ejer? Tro det eller ej - jeg kender brevduefolk, der må gemme sig, for at duerne vil gå ind. Men der er også en anden slags: Brevduemanden hvis duer går hurtigere ind, når de ser ham. Det er den rigtige slags. Endnu en god grund til at fravænne unger tidligere er sorteringen. Du finder hurtigere ud af, hvilke der er de svageste.

## Duer uden en fremtid

Jo yngre du sorterer duerne jo

Afsender:  
 PortoService ApS  
 Hjulmagervej 13  
 9490 Pandrup

bedre. Faktisk kan du allerede begynde din sortering, mens ungerne endnu er i ægget. Her er nogle råd om sortering.

1. Æg med en kornet, porøs overflade bør fjernes. Hvis ungen ikke dør i ægget, vil den sikkert blive født svagelig - sjældent eller aldrig som en vital due, selv om den er efter dine bedste avlsduer. Æggene skal være blanke og glatte ligesom sunde duer.

2. Når du ringer 6-7 dage gamle unger, lægger du måske mærke til, at en af dem har tyndere ben end andre unger på samme alder. Sådan en unge vil aldrig blive en sund og stærk due som voksen. Kassér den! Det er en due uden en fremtid.

3. Læg mærke til, om der er unger, der altid skrider i reden. Det kan skyldes gul knop (trikomoniasis) og kan afhjælpes med medicin. Men noget sådant vil ikke ske for en seriøs brevdue-mand. Han kender risikoen for gul knop og vil give forebyggende behandling. Generelt kan man regne med, at unger, der skrider meget, ikke er gode. Kassér dem! De er duer uden en fremtid.

4. Læg også mærke til, om der er unger i reden, som er våde. De er våde, fordi redematerialet er vådt, og redematerialet er vådt, fordi forældrene drikker for meget og pumper for meget vand i ungerne. Det er der en grund til. Duer, der drikker for meget, er ikke i god kondition. Som regel er der noget galt med fordøjelsen. Sådanne unger får en dårlig start. Det sker også, at ungerne ligger i deres egen afføring. Og det sker, fordi de ikke har kræfter til at skide ud over redeskålens kant. Altså er de ikke stærke nok. Kassér dem!

5. Somme tider ser man, at befjeringen på skuldrene af nogle unger i reden er bagefter. Sammenligner du med andre unger i samme alder, kan du se, at deres skulderfjer ser mere færdige ud. Kassér unger med langsom vækst af skulderfjerene. Det skyldes manglende vitalitet. De er duer uden en fremtid.

6. Efter du har fravænnat ungerne, sker det, at nogle af dem



tigger om at blive madet. De render måske efter andre unger for at blive madet af dem. Endnu en gang - svæklunge der ikke bør være plads til på slaget.

7. Det er en god skik at åbne næbbet på ungerne mindst én gang. Det kan forekomme, at næbbet er svagt og spinkelt. Det tyder på en svag benbygning. Ud af lemmen! Det gælder også unger med en stor åben gispende strube.

8. Jeg har håndteret mange af de bedste duer i Holland og Belgien. Få blandt dem var store, og dem, der var store, var sprintere (op til 120 km flyvninger). Chancen for, at en virkelig stor due er virkelig god på de lange distancer, er næsten lig nul. Jeg bryder mig ikke om unger, der endnu går på gulvet, fordi de er for store og tunge til at flyve op til de øverste siddepladser, når andre af samme alder allerede flyver ud. Nogle begyndere i sporten tror, at store duer er stærke duer. De tager fejl. Vore dages stærke duer er forholdsvis små.

### Andre fejl

Det er vigtigt at lære af dine fejl. Førhen skete det af og til for mig, at jeg lod en unge leve, som ikke var sund og stærk. Den eneste grund var, at den var efter

et specielt par. Og det skete aldrig, at en sådan due blev til noget. Nu viser jeg ikke nogen skånsel for dem mere. Sundhed er det første, der må kræves af en due uanset alder. Er en unge ikke sund og stærk, så kassér den først og kig så bag efter på ringnummeret for at konstatere, hvem forældrene er. Hvis du gør det omvendt og ved, hvilke forældre den har, ser du på den med andre øjne og fristes måske til at lade den leve.

### Positivt træk

En ting, jeg synes er positivt hos ungerne - bortset fra deres naturlige sundhed, er når de er bevidste om deres territorium allerede i en tidlig alder. Unger, som jeg kan gå ind og tage i mørke, fordi jeg ved, hvor de sidder (aldrig på samme sted), bliver ofte de bedste som voksne. Jeg bryder mig ikke om unger, jeg skal søge efter og aldrig vide, hvor de befinder sig. Duer, der ikke knytter sig til et territorium og forsvarer det, bliver sjældent gode kapflyvere.

### Slutord om sortering

Duer med en perfekt bygning, perfekte øjne, perfekt fjerdragt og selv en perfekt stamtavle kan vise sig at være værdiløse på

flyvninger - ude af stand til at vinde en ordentlig præmie. Det kan gøre en effektiv sortering temmelig problematisk. De væsentligste ting, der kendetegner den gode brevdue, såsom temperament, orienteringsevne, klogskab, udholdenhed, tilknytning til slag og rede, er noget, vi ikke kan se. Derfor vil fejltagelser uvægerligt forekomme ved sortering og udvælgelse. Men den, der ved sorteringen vælger sundhed som kriterium, risikerer ikke at kassere de gode duer. Og heldigvis er det slet ikke så svært at se, om en dues sundhedstilstand er god eller dårlig. Tro ikke, at medicin vil gøre dig til vinder. Folk som Klak, Engels, Houben og mange andre har haft succes i brevduesporten hele livet. De er ikke hverken dyrlæger eller farmaceuter, tværtimod, de ved ikke så meget om medicin og sygdomme. Et fælles træk hos dem er, at de forstår betydningen af sortering og udvælgelse.

Oversættelse: Jens Pedersen